

Fælles praksis omkring ordblinde i folkeskolerne i Odsherred

Fagcenteret ønsker i denne vejledning at samle en overordnet og fyldestgørende beskrivelse af god praksis, der bidrager til at ordblinde elever trives bedst muligt og opnår bedst mulige faglige resultater og bliver så dygtige som de kan.

Her følger en beskrivelse af en praksis der foregår i et samarbejde mellem skoleledelser og fagprofessionelle og som endvidere peger på behov for tidlig indsats i dagtilbuddene, herunder samarbejde mellem dagtilbuddenes vejledere, samt behov for videndeling om børnenes forudsætninger forud for skolestart. Endvidere skal der ske en overdragelse af viden om eleverne i alle overgange som f.eks. mellem almen- og specialtilbud, distriktsskole og overbygning og fra overbygning ind i ungdomsuddannelserne. Der er endvidere interne overgange som kræver videndeling om eleven, når der foretages lærerskift eller andet.

God fælles praksis

Flere funktioner og fagligheder arbejder sammen om at varetage ordblinde elevers behov på skoleafdelingerne, idet afdelingslederen vurderer hvem der varetager hvilke opgaver.

Tovholderfunktion på alle skoleafdelinger

På alle afdelinger har en fagprofessionel en tovholderfunktion. Tovholderen varetager en koordinerende, opfølgende og vejledende rolle i forhold til at give vejledning til teams om procedurer, tolkning af test, IT-rygsæk, didaktik m.v.

Lederen af Center for tale-, sprog- og læsevanskeligheder har et tæt samarbejde med disse tovholdere om opgaverne, og de mødes fast en gang om året og ellers efter behov.

Den lokale tovholder samarbejder med elevens kontaktperson i teamet om vedligehold af social og faglig kontakt til den klasse, eleven vender tilbage til efter et eventuelt ophold i ordblindeklassen.

Den lokale afdelingsleder og tovholderen samarbejder om, at de færdigheder eleven får i ordblindeklassen, siden hen vedligeholdes i almenundervisningen, herunder at eleven tildeles relevant og nødvendig støtte.

Tovholderen undersøger om de modtagende undervisere har brug for kursus for at kunne understøtte den ordblinde elevs behov.

Kontaktpersonen er bindeled mellem tovholder og det team, der underviser en ordblind elev, idet vedkommende videregiver information til teammedlemmer og overbringer viden om eleven til tovholderen. Dette gælder både ordblinde elever, der vender tilbage til distriktsskolen og dem, der er inkluderet.

Opdagelse af ordblindhed herunder beskrivelse af tidlig indsats

Nogle børn viser tegn på sproglige-, læse - skrivevanskeligheder før de starter i skole. Viden om børnene fra en screening, der foregår når børnene er 3 år, bør danne fundament for, hvordan det pædagogiske personale i dagtilbuddene arbejder med lærerplanstemaerne. Dagtilbuddenes vejledere bidrager til arbejdet med lærerplanerne ved at samarbejde om at udvikle sprøgstimulerende læringsmiljøer.

Ved skolestart indgår resultatet af den sprogscreening, der foregår i dagtilbuddene, når børnene er 5 år, i overgangssamarbejdet mellem dagtilbud og skole.

I folkeskolen opfanger en systematisk testning, efter en kommunal testplan, tegn på ordblindhed. Testplanen udgør et minimum, som alle er med i, og indeholder relevante og lovpligtige test. Undervisningsministeriet har i november 2016 offentliggjort et testmateriale, der kan afdække mulig ordblindhed allerede i 1. klasse. Testplanen ligger på Skoleintra.

Center for tale-, sprog- og læsevanskeligheder

Nogle ordblinde elever gennemfører deres skolegang på distriktsskolen og andre visiteres til Center for tale- sprog- og læsevanskeligheder i Hørve. Her undervises eleverne et år, i centerets ordblindeklasse, for derefter at vende tilbage til deres distriktsskole med færdigheder, der gør, at de kan følge almenundervisningen.

Center for tale, sprog - og læsevanskeligheder varetager en faglig opfølgning på de udslusede elever og er desuden forpligtet til systematisk at formidle viden til distriktsskolerne, når de modtager eleverne. Centeret fungerer endvidere som videnscenter for lokalt inkluderede ordblinde elever.

Procedurer for visitering ind og ud af ordblindeklassen er beskrevet og ligger på Skoleintra. Overordnet er det skolernes inklusionsvejledere, der har overblik over alle elever, der visiteres ind og ud af de kommunale specialtilbud - herunder ordblindeklassen. Det er således skolernes inklusionsvejledere, der sørger for at tovholder og afdelingsleder tager over fra ordblindeklassen og at de kender til den praksis, som er beskrevet i denne vejledning.

Ordblinde elever på distriktsskolen

Afdelingslederen samarbejder med tovholderen om at ordblinde elever, der undervises på distriktsskolen, får den relevante og nødvendige støtte.

Tildeling af IT-rygsæk

Som konsekvens af at en elev visiteres til specialtilbuddet tildeles eleven en IT-rygsæk. Det er i regi af Center for tale- sprog- og læsevanskeligheder at eleven, og det undervisende personale omkring eleven på distriktsskolen, lærer at bruge IT-rygsækken.

Elever, der venter på en plads i specialtilbuddet, kan ligeledes tildeles IT-rygsækken, mens de endnu går på distriktsskolen.

Desuden kan en elev, der er testet ordblind, tildeles en IT-rygsæk på baggrund af, at eleven, ved at bruge den, kan følge almenundervisningen på distriktsskolen. Det gøres til en forudsætning for tildeling af IT-rygsæk på den lokale skoleafdeling, at eleven er undervist i at bruge IT-rygsækken - afdelingslederen vurderer lokalt hvem, der har kompetencerne til dette. Endvidere, at de lærere der underviser eleven, bruger IT-rygsækkens muligheder i den daglige undervisning. Kvalificering af lærere kan foregå lokalt eller på kurser i Center for tale-, sprog- og læsevanskeligheder i et omfang, der modsvarer deltagernes kompetencer.

Elever, der er diagnosticeret som ordblinde i en grad der svarer til "rød kategori" i testmaterialet, meldes ind i NOTA og har derved adgang til scannede undervisningsmidler. IT-vejlederne etablerer og vedligeholder IT-rygsækken.

Hotline for brugere af IT-rygsæk fra skoleåret 2017-18

Center for tale-, sprog- og læsevanskeligheder etablerer en hotline for brugere af IT-rygsækken fra skoleåret 2017-18.

Opstillet i skemaform ser opgavefordelingen således ud:

Inklusionsvejleder	Afdelingsleder	Tovholder	Kontaktperson	Center for tale-, sprog- og læsevanskeligheder
Overordnet viden om hvem der visiteres ud og ind af ordblind-Klasserne. Sørger for at afdelingsleder og tovholder tager over fra ordblind-Klasserne, når en elev vender tilbage til sin distriktsskole	Sørger for at ordblind elever på distriktsskolen tildeles relevant og nødvendig støtte	Koordinerende, opfølgende og vejledende rolle omkring ordblind elever på distriktsskolen	Bindeled mellem tovholder og det team, der underviser en ordblind elev.	Formidler viden til distriktsskolen Følger op på elever der udsluses til distriktsskolen gennem samarbejde med lokale tovholdere

Fagcenteret april 2017